

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව
ගාස්තු පීඨය
ගාස්තුවේදී විශේෂ උපාධි පරීක්ෂණය - පළමු කාගය
පළමු කෙමෙස්තර අවධාන පරීක්ෂණය - 2019

GYG 2127 - ජනසංඛ්‍යා භූගෝලවිද්‍යාව

කාලය පැ 02 යි

ප්‍රශ්න තුනකට (03) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(01)

- i. ප්‍රජා විද්‍යාත්මක දත්ත මූලාශ්‍රයන් තෝරා ගැනීමේ දී වැදගත් ලෙස සැලකිය යුතු ප්‍රධාන අංග හතරක් (04) නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
- ii. ප්‍රජා විද්‍යාත්මක දත්ත මූලාශ්‍රයන් තෝරා ගැනීමේ දී ඉහත (i) ඔබ සඳහන් කළ එක් අංගයක (01) වැදගත්කම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. ජීව ලේඛනවල (vital registration) වැදගත්කම සුදුසු උදාහරණ ඇසුරින් පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 06)
- iv. ජන සංගණන අනෙකුත් සංඛ්‍යානවිද්‍යාත්මක සමීක්ෂණවලින් වෙනස්වන්නේ කෙසේදැයි, එම වෙනස්වීම්වල වැදගත්කම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 08)

(02)

- i. ආදේශක සඵලතාව කරා ළඟාවීම සඳහා අවශ්‍ය මුළු සඵලතා අනුපාතිකය (Total Fertility Rate) සහ ශුද්ධ ප්‍රජනන අනුපාතික (Net Reproduction Rate) අගය කීයද? (ලකුණු 02)
- ii. ශුද්ධ ප්‍රජනන අනුපාතිකයේ (Net Reproduction Rate) සහ දළ ප්‍රජනන අනුපාතිකයේ (Gross Reproduction Rate) වෙනස පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. වගු අංක එක (01) මගින් දක්වා ඇති රටවල්වල මුළු සඵලතා අනුපාතිකයන්හි ප්‍රවණතා සහ විචලතාව ඒ සඳහා බලපෑ හැකි හේතු ද දක්වමින් සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 06)

වගු අංක 01: තෝරා ගත් රටවල් කීපයක මුළු සඵලතා අනුපාතික

රට	1955-60	1992	1995-2000
ඉන්දියාව	5.92	3.9	3.32
පකිස්ථානය	6.28	6.2	5.48
ශ්‍රී ලංකාව	5.38	2.5	1.96
මාලදිවයින	7	6.2	5.8

- iv. "සඵලතා නිශ්චායක කාලයන් සමඟ වෙනස් වී ඇත" මෙම ප්‍රකාශය සුදුසු උදාහරණ සමඟ සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 08)

(03)

- i. ළදරු මරණ අනුපාතිකය (Infant Mortality Rate) යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02)
- ii. ළදරු මරණ අනුපාතිකය රටක සෞඛ්‍ය මට්ටම පිළිබඳ දර්ශකයක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට හේතුව කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. වගු අංක 02 හි දක්වා ඇති දළ මරණ අනුපාතිකයේ (Crude Death Rate) ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය කරන්න. (ලකුණු 06)

වගු අංක 02: දළ මරණ අනුපාතික (දහසකට)

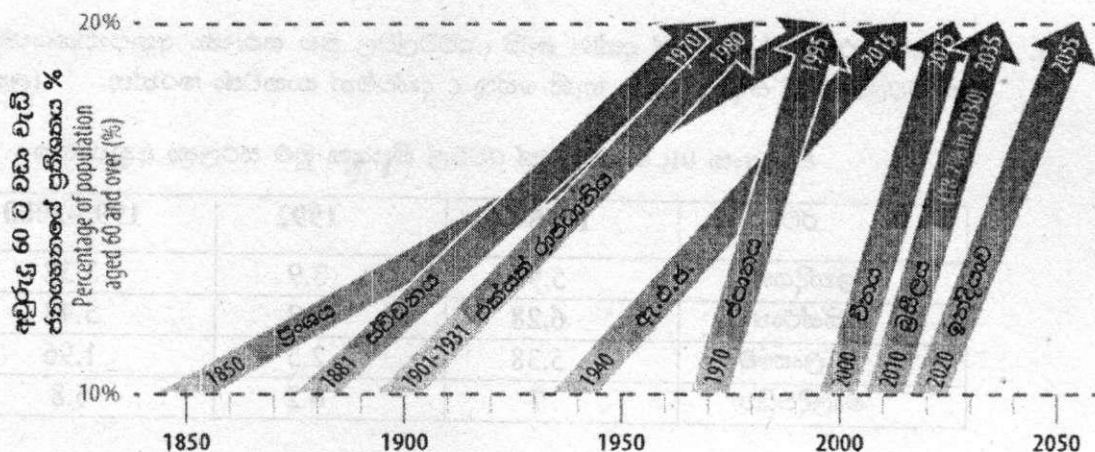
කාල සීමාව	ලෝක මට්ටම	සංවර්ධිත රටවල්	සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්
1950-1955	19.7	10.3	24.1
1970-1975	11.6	9.5	12.4
1995-2000	9	10.2	8.8

- iv. රටක මර්ත්‍යතා ප්‍රවණතා හඳුනා ගැනීම සඳහා ජනගහන පිරමීඩ භාවිත කළ හැකි ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 08)

(04)

- i. "ජනගහනය වියපත් වීම (Population Ageing) " යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02)
- ii. ජනගහනය වියපත් වීම කෙරෙහි බලපාන හේතු දෙකක් (02) කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. තෝරාගත් රටවල් කීපයක වයස අවුරුදු 60 ට වඩා වැඩි ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය දෙගුණ වීමට ගතවන කාලය රූප සටහන 01 හි දැක්වේ. සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට අදාළව දක්නට ලැබෙන ප්‍රවණතා ඒ සඳහා බලපෑ හැකි හේතු අවධාරණය කරමින් පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 06)

රූප සටහන 01: තෝරාගත් රටවල වයස අවුරුදු 60 ට වඩා වැඩි ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය දෙගුණ වීමට ගතවන කාලය

- iv. "වියපත් වීම සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල සංවර්ධනය සඳහා අභියෝගයක් වී තිබේ" මෙම ප්‍රකාශය සුදුසු උදාහරණ සහිතව සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 08)

(05)

- i. ජනාවාස ධුරාවලිය (settlement hierarchy) නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
- ii. ජනාවාස ධුරාවලිය හඳුනා ගැනීමේදී ජනසංඛ්‍යාව පදනම් වන්නේ කෙසේදැයි පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. අංක 2 රූපසටහනේ දැක්වෙන නාගරීකරණ ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06)

රූපසටහන 02

- iv. 19 වන ශතවර්ෂයේ නාගරීකරණය වූ ලෝකයේ බොහෝ නගර සංවර්ධිත රටවල පිහිටා ඇති අතර සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල නගර වර්තමානයේ ඉහළම නාගරීකරණයක් සහිත නගර ලැයිස්තුවේ ඉදිරියෙන් සිටී. "මෙම වෙනසට හේතු දක්වමින් මෙම ප්‍රකාශය සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 08)

(06)

- i. ජනගහන ව්‍යාප්තිය සිතියම් ගත කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි සිතියම් ශිල්පීය ක්‍රම හතරක් නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
- ii. ඉහත (i) සඳහන් කළ ශිල්පීය ක්‍රමවලින් එකක් තෝරාගෙන ජනගහන ව්‍යාප්තිය සිතියම් ගත කිරීම සඳහා එම ශිල්පීය ක්‍රමය භාවිත කළ හැකි ආකාරය කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. ජනාවාස ව්‍යාප්ත රටා හඳුනාගැනීමේ දී ආසන්න අසල්වැසි විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයෙහි භාවිතය පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 06)
- iv. "වඩා අභියෝගාත්මක පරිසරයක පිහිටි ස්ථාන හා සසඳන විට හිතකර තත්ත්ව සහිත ස්ථාන සාමාන්‍යයෙන් ජනාකීර්ණ වේ". සුදුසු උදාහරණ භාවිත කරමින් මෙම ප්‍රකාශය විවේචනාත්මකව ඇගයීමට ලක් කරන්න. (ලකුණු 08)